

MIE
♥
SODANKYLÄ

VALTUUSTO-OHJELMA 2021-2025

Hyväksytty Kh 22.11.2021 503 §

Hyväksytty Kv 16.12.2021 123 §

SISÄLTÖ

VALTUUSTO-OHJELMA 2021-2025	3
1. SOTE-UUDISTUS JA KUNNAN PALVELURAKENNE	3
Toimenpiteet	3
2. HENKILÖSTÖ JA JOHTAMINEN	4
Toimenpiteet	4
3. KUNNAN TALOUS	4
Toimenpiteet	4
Talous	4
Uusiutuva energia	5
Matkailu	5
Kaivostoiminta	5
4. HYVINVOINTI, VIIHTYISYYS JA OSALLISTUVA YHTEISÖ	6
Toimenpiteet	6
Asunnot ja asuminen	6
Sodankylän elokuvajuhlat	6
Kitisenrannan koulu ja kulttuuritilat	7
Kulttuuri- ja yhdistystoiminta, alkuperäiskulttuurit	7
5. ARVIOINTI	7

VALTUUSTO-OHJELMA 2021-2025

Lokakuussa 2021 pidetyssä valtuustoseminaarissa valtuutetut, varavaltuutetut ja nuorisovaltuuston edustajat nostivat esille keskeisimpinä pitämiään teemoja valtuustokaudelle 2021-2025.

Nämä teemat ovat talous, elinvoima, kaivokset, hyvinvointi ja sote-uudistus (sote-uudistuksen valmisteluvaihe ja kunnan rooli uudistuksen jälkeen).

Valtuustoryhmät ovat kokoontuneet neuvottelemaan teemoista yhdessä loka-marraskuussa 2021. Tähän ohjelmaan on kirjattu asiat, joiden on tarkoitus ohjata talouden ja toiminnan suunnittelua, viranhaltijavalmisteluja sekä poliittista päätöksentekoa valtuustokauden 2021-2025 aikana.

Valtuusto-ohjelmaa käytetään kuntastrategian päivittämisen pohjana ja päivittäminen aloitetaan kuntalaisia osallistamalla vuoden 2022 alussa.

Tähän ohjelmaan kirjattujen toimenpiteiden toteuttaminen aloitetaan heti. Linjaukset ovat voimassa valtuustokauden 2021-2025 ajan.

1. SOTE-UUDISTUS JA KUNNAN PALVELURAKENNE

Sote- ja alueuudistus muuttaa kuntien roolia merkittävästi. Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut sekä pelastustoimi siirtyvät hyvinvointialueen järjestettäväksi. Kunnan vastuulle jää asukkaiden hyvinvoinnista ja terveydestä huolehtiminen. Lakisääteisiä tehtäviä ovat varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, kirjastot, yleinen kulttuuritoimi ja taiteen perusopetus. Lisäksi kunnalle jää niin sanottu yleinen toimiala, jota ei ole tarkasti laissa säännelty, sekä tekninen toimi.

Palvelutuotannossa tulee ottaa huomioon eri-ikäisten ja eri puolilla kuntaa asuvien kuntalaisten palveluiden tarpeet. Monipuoliset palvelut vahvistavat kunnan veto- ja pitovoimaa.

Sodankylässä on hyvin todennäköisesti edessä väestömäärän väheneminen tulevana vuosina. Ikäryhmistä palvelutarve tulee painottumaan ikääntyvään väestöön samalla, kun lasten ja nuorten osuus vähenee.

Toimenpiteet

- Säilytetään nykyinen palvelutaso kuntaan jäävissä palveluissa sopeuttaen palvelutuotantoa suhteessa väestökehitykseen ja todelliseen palvelutarpeeseen.
- Palvelutarjonnan lisäämistä aletaan valmistella, kun kaivoshankkeiden toteuttamisen todennäköisyys on varmistunut.
- Vuoden 2023 talousarvion laadinnan yhteydessä palvelujärjestelmä mitoitetaan palveluittain ja palveluiden tuottavuus, tehokkuus, taloudellisuus sekä vastavuus asiakkaiden tarpeisiin nostetaan osaksi päätöksentekoa.
- Tuotetaan laadukkaat varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, lukion sekä vapaa-ajan palvelut.
- Panostetaan ennaltaehkäiseviin palveluihin jatkossakin.
- Tehdään edunvalvontaa ammatillisen koulutuksen turvaamisen ja kehittämisen puolesta Redun Sodankylän toimipisteessä.
- Rakennetaan palveluorganisaatiosta joustava.
- Vahvistetaan yritystoiminnan edellytyksiä niillä keinoilla, joita kunnalla on käytössään.
- Tehdään aktiivista edunvalvontaa ja yhteistyötä lähikuntien kanssa sote-palveluiden turvaamiseksi kunnan alueella. Hyvinvointialueen valmistelutoimielimen (VATE) työssä korostetaan Sodankylän keskeistä sijaintia maakunnassa ja mahdollisuuksia tarjota Sopukassa sekä Sopukasta terveystalvuita myös kunnan rajojen ulkopuolelle.

2. HENKILÖSTÖ JA JOHTAMINEN

Hyvinvoiva henkilöstö mahdollistaa hyvinvoivan kunnan. Sen vuoksi henkilöstön hyvinvoinnin parantaminen on yksi kunnan tärkeimmistä tehtävistä. Kunta työnantajana tukee aktiivisesti ja monialaisin toimin hyvää johtamista ja henkilöstön hyvinvointia sekä järjestää matalan kynnyksen tukea, ja näin pyrkii parantamaan työhyvinvointia ja vähentämään työntekijöiden sairauspoissaoloja.

Henkilöstön osaamista vahvistetaan suunnitelmallisesti.

Toimenpiteet

- Tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain laadittavan tilinpäätöksen ja henkilöstökertomuksen käsittelyn yhteydessä ja päätetään tarvittavista toimenpiteistä.
- Jatketaan joulukuussa 2020 määriteltyjen työhyvinvointitoimenpiteiden toteuttamista koko organisaation tasolla:
 1. esimiesten koulutusohjelma, esimiestyön kehittäminen ja tuki
 2. tiedonkulun ja vuorovaikutuksen kehittäminen: ylimmän johdon aktiivisen tiedottamisen lisääminen
 3. henkilöstön psykososiaalisen työkuormituksen sekä kiireen tunnun helpottaminen, nopean yhteydenoton toimintamalli työterveyshuoltoon. Seuranta toteutetaan vuoden 2022 joulukuussa seuraavan työhyvinvointikyselyn yhteydessä.
- Turvataan henkilöstöhallintoon riittävät henkilöresurssit.

3. KUNNAN TALOUS

Sodankylän kuntastrategiaan on kirjattu yhtenä arvona taloudellinen vastuullisuus. Valtuusto on hyväksynyt talouden tasapainottamisohjelman vuonna 2020. Se sisältää keinoja niin toimintakulujen karsimiseksi kuin toimintatuottojen lisäämiseksi vuosina 2021-2023.

Positiivista nykytilanteesta on, että työllisyysaste kunnassa on korkea ja verotulot ovat hyvät. Viime vuosina tehtyjen mittavien investointien vuoksi velan määrä on korkea. Valtuustokauden aikana on tarkoitus jatkaa tarkkaa taloudenhoitoa ja samalla kehittää kuntaa positiivisella otteella.

Elinvoiman kannalta kuntaan on tärkeää löytää uusia tulonlähteitä, saada avoimiin työpaikkoihin työntekijöitä ja edistää uusien asukkaiden ja yritysten sijoittumista kuntaan.

“Tasapainoinen talous tuo hyvinvointia ja vetovoimaa.” (Kuntastrategia)

Toimenpiteet

Talous

- Veroprosentit pidetään ennallaan.
- Uudistetaan talousarvion toteutumisen seurannan mittarit 2023 talousarvion laadinnan yhteydessä.
- Kunta alentaa velka- ja muiden vastuidensa määrää suunnitelmallisesti.
- Taloudellisesti hyvinä vuosina tehdään ylimääräisiä lyhennyksiä.
- Kunnan ja kuntakonsernin kiinteistöistä pidetään huolta. Tarvittavat korjaukset ja määräaikaistarkastukset tehdään ajallaan, ja ne sisällytetään budjettiin.
- Korjausvelkaa lyhennetään.
- Uusien yritysten sijoittumista kuntaan edistetään.

Uusiutuva energia

- Valtuustoryhmät suhtautuvat myönteisesti tuulivoiman lisärakentamiseen Sodankylän kunnassa.
- Tuulivoiman lisärakentamisessa on otettava huomioon, ettei se aiheuta huomattavaa haittaa muille elinkeinoille. Kunta edellyttää, että mahdollisten haittojen korvaamisesta sovitaan neuvotteluosapuolten kesken.
- Puolustusvoimien kanta selvitetään aina ennen uuden tuulivoimahankkeen käynnistämistä.
- Kunta selvittää mahdollisuuksia aurinkopuistojen rakentamiseen.
- Kunnan metsiä hoidetaan metsätaloussuunnitelman mukaisesti.
- Kunnan tulee harjoittaa aktiivista edunvalvontaa kunnan alueella sijaitsevien vesivoimaloiden osalta.
- Kunta edistää maalämpöä omien kiinteistöjen lämmitysmuotona.
- Käynnistetään työtä kunnan ilmastopäätösten vähentämiseksi ja etsitään siihen rahoitusta.

Matkailu

- Kunnan tulee kehittää matkailua monipuolisesti ja kunnan vahvuuksia hyödyntäen.
- Alueelliset painopisteet matkailun kehittämisessä ovat Luosto, Pohjois-Sodankylä, keskustaajama ja kylissä harjoitettava maaseutumatkailu.
- Keskustaajaman hotellihankkeita edistetään.
- Matkailun edistämisen teemakohtaiset painopisteet ovat luonto ja luontomatkailu, kulttuuri, tiede ja tapahtumat (mm. MSFF, Luosto soi).
- Yhteistyötä elinkeinoelämän sekä muiden kunnan keskeisten sidosryhmien kanssa tiivistetään.
- Matkailun toimintaedellytyksiä vahvistetaan kaavoituksen keinoin.
- Kunnalla tulee olla suunnitelma matkailun pitkän ja lyhyen aikavälin kehittämisestä.

Kaivostoiminta

- Kunta suhtautuu kaivostoimintaan myönteisesti.
- Kaivostoimintaa on toteutettava sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestävästi sekä tiukat ympäristönormit huomioiden.
- Kaivoksista tulee jäädä nykyistä enemmän taloudellista hyötyä Sodankylään.
- Kaivoksista ei tule aiheutua huomattavaa haittaa muille elinkeinoille. Kunta edellyttää, että mahdollisten haittojen korvaamisesta sovitaan neuvotteluosapuolten kesken.
- Kaivosyhtiöiltä edellytetään osallistumista kunnalle kaivostoiminnasta aiheutuvien palvelu- ja muun infrastruktuurin rakentamiseen sekä ylläpitoon.
- Kunnan on huomioitava oma kantokykynsä kaivosten määrässä.
- Kunta tekee aktiivista edunvalvontaa kaivosasioissa.
- Kaivostoimintaa palvelevien yritysten edellytyksiä ja sijoittumista kuntaan edistetään.
- Kunta vahvistaa asemaansa kestävä kaivostoiminnan, kaivoskoulutuksen ja kaivannaistoimialan keskuksena.
- Kunnan on edistettävä aktiivisesti kaivostoiminnan kiertotaloutta.
- Kunnan kaivosohjelma 2018-2021 päivitetään.

4. HYVINVOINTI, VIIHTYISYYS JA OSALLISTUVA YHTEISÖ

Hyvinvoinnin edistäminen on kunnan keskeisimpiä tehtäviä sote-uudistuksen jälkeen. Kunta luo asukkailleen mahdollisuuksia aktiiviseen ja hyvinvoivaan elämään turvallisessa ja viihtyisässä elinympäristössä. Valtuuston hyväksymän hyvinvointikertomuksen arviointikohteet ovat turvallinen arki ja ympäristö, viihtyisä ympäristö ja osallistuva yhteisö.

Hyvinvointia edistetään erityisesti koulutuksen, kulttuuri- ja liikuntapalveluiden, monipuolisten vapaa-ajanvietto- ja harrastusmahdollisuuksien sekä puhtaan ympäristön ja retkeilyreittien kautta. Sodankylässä on luonnostaan erinomaiset puitteet metsästyksen ja kalastukseen sekä monipuoliseen harrastamiseen luonnossa.

Hyvinvoinnin edistäminen edellyttää tiivistä yhteistyötä muun muassa järjestöjen, yritysten ja seurakunnan kanssa. Kunnassa on monipuolisia tapahtumia ja vilkasta kulttuurielämää, joiden merkitys koko kunnan veto- ja pitovoimalle on merkittävä.

Keskeiseksi tekijäksi pitovoiman vahvistamisessa nousee viihtyisien asuntojen rakentaminen kuntaan.

Kunnan ja sen palveluiden kehittämisessä kuullaan aktiivisesti kuntalaisten mielipiteitä ja palautetta. Tavoitteena on tarjota kuntalaisille monipuolisia osallistumisen mahdollisuuksia, sillä vahva osallisuus ja aktiiviset kuntalaiset tekevät kunnasta yhteisöllisen ja elinvoimaisen. Kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksista kerrotaan aktiivisesti kunnan kanavissa, jotta tieto vaikutusmahdollisuuksista tavoittaa kuntalaiset.

Hyvinvointia vahvistaa myös vahva yhteisöllisyys, Mie ❤️ Sodankylä -henki.

Hyvinvointia edistävien ja ennaltaehkäisevien palveluiden toteutumista seurataan hyvinvointikertomuksen päivittämisen ja vuosittaisen valtuustokäsittelyn yhteydessä.

Toimenpiteet

Asunnot ja asuminen

- Kunta toimii aktiivisesti ja oikea-aikaisesti asuntopolitiikassa, jotta laadukkaita koteja on saatavilla kuntalaisille ja kuntaan muuttaville erilaisiin tarpeisiin.
- Kunta tavoittelee ensisijaisiksi rakentajiksi yksityisiä rakennusliikkeitä, mutta kunnalla on valmius osallistua hankkeisiin myös itse pienellä osuudella, mikäli yksityisiä yrityksiä ei saada.
- Asuntojen rakentamisessa toimitaan etupainotteisesti, mutta suunnitelmallisesti seuraten mahdollisten kaivoshankkeiden toteutumisen todennäköisyyttä.
- Asuntotuotannossa selvitetään ja edistetään yhteistyötä kunnassa toimivien yhtiöiden, kuten kaivosyhtiöiden, kanssa.
- Kunta tukee yksityisiä rakentajia kaavoituksella.
- Omakotitaloja varten kaavoitetaan houkuttelevia tontteja.
- Kunta selvittää rakentamattomien tonttien sijainnit Sodankylässä erityisesti asemakaava-alueella.

Sodankylän elokuvajuhlat

- Elokuvajuhlilla on monipuolinen merkitys kunnan imagolle ja elinvoimalle. Kunta edistää toiminnallaan elokuvajuhlien toimintaedellytyksiä, jatkuvuutta ja laajentumista ympärivuotiseksi (mm. virtuaalimuseo, näkyvyys taajamassa ympäri vuoden ym. keinot pitää esillä elokuvajuhlia).
- Kunta sitoutuu tukemaan elokuvajuhlia samalla summalla kuin aiempina vuosina (140 000 €/vuosi). Kunta turvaa elokuvajuhlien jatkuvuutta tekemällä linjauksen vuosittaisen avustuksen määrästä koko valtuustokauden ajaksi.
- Kunta on edustajiensa kautta kehittämässä elokuvajuhlista entistä vetovoimaisemman yhdessä paikallisten yrittäjien ja muiden sidosryhmien kanssa.

Kitisenrannan koulu ja kulttuuritilat

- Kitisenrannan koulua korjataan maltillisin investoinnein, ja tilojen käytölle tehdään suunnitelma.
- Kitisenrannan koulukiinteistöä hyödynnetään erityisesti kolmannen sektorin ja vapaa-ajan palveluiden tarpeisiin.
- Kunta arvioi taloustilanteensa perusteella mahdollisuuksiaan osallistua hankkeeseen, mikäli elokuvajuhlat hakee ulkopuolista rahoitusta Kitisenrannan kiinteistön kunnostamiseen kulttuurin ja elokuvan tarpeisiin.
- Kunta edistää elokuvajuhlien virtuaalimuseohanketta.
- Kuluvan valtuustokauden aikana tehdään tarveselvitys kulttuuritiloista.

Kulttuuri- ja yhdistystoiminta, alkuperäiskulttuurit

- Kunta mahdollistaa kulttuuritoiminnan edellytyksiä jakamalla vuosittaisia avustuksia paikallisille kulttuurijärjestöille ja -tapahtumille.
- Kunta ottaa käyttöön sopimusmallin kunnan ja järjestöjen yhteistyöstä niin, että molemmilla osapuolilla (kunta ja järjestöt) on tiedossa yhteistyön tavoitteet ja vastuut.
- Kunta tarjoaa tiloja, kuten SMK, kulttuuritoimijoiden käyttöön.
- Kunta on aktiivinen toimija lähivirkistysalueiden ja -reitistöjen (ml. opasteet, kartat ja digitaaliset palvelut) kehittämisessä ja ylläpidossa koko kunnan alueella sekä edistää reittien ja urien kehittämistä hankkeiden kautta yhteistyössä kyläyhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa.
- Alueen alkuperäiskulttuureja nostetaan esille.
- Sodankylän kunta huomioi, että kunnan pohjoisosa kuuluu saamelaiden kotiseutualueeseen.

5. ARVIOINTI

Valtuusto-ohjelma ohjaa sekä päätöksentekijöiden että viranhaltijoiden työtä.

Kuntastrategian päivitys vuosille 2022-2025 pohjaa tämän valtuusto-ohjelman linjauksiin. Valtuusto seuraa säännöllisesti valtuusto-ohjelman toteutumista ja varautuu päivittämään ohjelmaa, mikäli toimintaympäristön muutokset sitä edellyttävät.

Sodankylä
Lapin tähtikunta

Jäämerentie 1 (PL 60) | 99601 Sodankylä | vaihde puh. 0400 618 870
kirjaamo@sodankyla.fi | www.sodankyla.fi